

АНАЛІЗ РИНКУ ПРОТИСУДОМНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Німенко Г.Р., Івченко А.С

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

Вступ. Епілепсія це хронічне захворювання головного мозку, єдиною або домінуючою ознакою якого є повторювані епілептичні припадки. І вона є одним з найбільш розповсюджених захворювань нервової системи [2,3].

Кількість хворих на епілепсію на планеті складає більше 40-50 мільйонів чоловік, в Україні – близько 500 тис. осіб. Не менше одного припадку протягом життя переносять 5% населення, у 20-30% епілепсія є довічною. В 1/3 випадків причина смерті хворих на епілепсію пов'язана з припадком або епілептичним статусом. Велика кількість різних форм епілепсії, різноманіття дій протисудомних препаратів, особливості їх ефектів при різних формах епілепсії створюють суттєві труднощі при виборі правильної тактики лікування [1,4,5].

Слабка ефективність лікування епілепсії пов'язана з порушеннями перерахованих вище правил, і обумовлена в першу чергу помилками в діагнозі форми епілепсії і у виборі препарату, ірраціональної політерапії, заниженою дозою препаратів.

В Україні на початку 2018 р. було зареєстровано 52 482 хворих на епілепсію (0,12% від загальної кількості населення), що відповідає рівню захворюваності 123,7 на 100 000 осіб.

Сучасний арсенал лікарських засобів для лікування пацієнтів з епілепсією значно ширший – складає близько сотні препаратів з різних фармакологічних груп.

Мета даного дослідження - аналіз асортиментної та фірмової структури українського ринку лікарських засобів, які впливають на центральну нервову систему, а саме протисудомні препарати (похідні карбоксаміду), визначення конкурентоспроможності фармацевтичних фірм-постачальників даних препаратів на зазначений сегмент ринку.

Матеріали і методи. Аналіз ринку України згідно з даними Державного реєстру лікарських засобів України (15.12.2019 р.) був проведений для протисудомних засобів.

Результати та їх обговорення. Дані дослідження проводили згідно з «Державним реєстром лікарських засобів України» (код АТС- класифікації N03AF), «Вікіпедією».

На першому етапі провели аналіз:

- розподілу препаратів протисудомної дії за оригінальністю на ринку України;
- розподілу асортименту протисудомної дії за складом; лікарських форм протисудомних препаратів на ринку України;
- співвідношення вітчизняних та іноземних виробників засобів протисудомної дії на ринку України;
- розподілу вітчизняних виробників лікарських засобів протисудомної дії на ринку України;

- співвідношення світових виробників засобів протисудомної дії на ринку України.

На наступному етапі була проаналізована конкурентоспроможність фірм, що надають лікарські засоби досліджуваної групи на національний фармацевтичний ринок.

При цьому досліджувані лікарські препарати були згруповані за діючими речовинами на 2 групи згідно класифікації АТС:

похідні карбоксаміду:

N03A F01 Карбамазепін

N03A F02 Окскарбазепін.

Проаналізувавши отримані дані, можна зробити висновок, що конкуренція вища серед фірм, які випускають аналоги карбамазепіну ($K_{vi}=0,95$). Серед фармацевтичних фірм-підприємств, що випускають зазначений препарат, найвище місце займає: ТОВ «КУСУМ ФАРМ», Україна (2 лікарські форми), всі інші виробники випускають по 1 лікарській формі.

Окскарбазепін не має аналогів на фармацевтичному ринку України, таким чином у даному випадку конкуренція відсутня взагалі ($K_{vi}=0$). Лідером є: КУСУМ ХЕЛТХКЕР ПВТ ЛТД, Індія ТОВ «КУСУМ ФАРМ» (альтернативний виробник, що здійснює вторинне пакування, контроль якості та випуск серії), Україна.

Визначили, що найбільша питома вага в досліджуваному сегменті припадає на КУСУМ ХЕЛТХКЕР ПВТ ЛТД, Індія ($d_{ij}=0,1666$) та ТОВ Тева Оперейшенз Поланд, Польща ($d_{ij}= 0,1666$).

Висновки. Таким чином досліджено асортиментну та фірмову структуру українського ринку лікарських засобів протисудомної дії (похідних карбоксаміду: карбамазепін та окскарбамазепін). Визначено конкурентоспроможність фармацевтичних фірм-постачальників зазначених препаратів.

Список літератури:

1. Белошапка В. А., Загорий Г. В., Усенко В. А. Стратегическое управление и маркетинг в практике фармацевтических фирм : учеб. пособие / под. ред. В. А. Белошапки. К. : РИА Триумф, 2001. 368 с.
2. Використання методів апріорного ранжування факторів при проведенні маркетингових досліджень / Т. А. Грошовий, М. Б. Павлюк, О. В. Тригубчак та ін. *Економічна освіта та наука: досвід та перспективи розвитку* : матеріали наук.-практ. конф. X. : Вид-во НФаУ, 2007. С. 311–313.
3. Загорий Г., Белоношко И. «Дерево страхов» аптечних работников и «партнерський маркетинг». *Еженедельник АПТЕКА*. 2011. № 32. С. 6-7.
4. Компендиум : лекарственные препараты 2013 / под ред. В. Н. Коваленко. К. : Морион, 2013. 1408 с.
5. Машковский М. Д. Лекарственные средства / М. Д. Машковский. М. : Новая волна, 2012. 1216 с.